

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**
Directie Topsectoren en
Industriebeleid

Auteur

Datum

2 mei 2024

Kenmerk

DGBI-TOP / 53067332

Kopie aan

Bijlage(n)

2

nota

Periodiek onderzoek naar de Nederlandse defensie- en veiligheid gerelateerde technologische industriële basis (NLDTIB)

Parafenroute

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

Aanleiding

Tweejaarlijks laat het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) onderzoek uitvoeren naar de omvang, structuur en kennis van de Nederlandse defensie- en veiligheid gerelateerde technologische industriële basis (NLDTIB). Gezien de huidige geopolitieke ontwikkelingen, waarbij het opschalen van productie, het beschermen van waardeketens en vraagstukken rond financiering steeds meer aan belang toenemen, is dit onderzoek essentieel om meer inzicht te krijgen in de defensie-industrie.

Advies

U kunt akkoord gaan met de Kamerbrief waarin het recente onderzoek van Berenschot naar de omvang, structuur en kennis van NLDTIB is beschreven.

Kernpunten

- Het onderzoek richt zich op bedrijven, toeleveranciers en kennisinstututen die zich bezighouden met het ontwerpen, ontwikkelen, produceren en in stand houden van defensiemateriaal (Marine, Landmacht, Lucht- en Ruimtevaart).
- Dit onderzoek geeft EZK de essentiële informatie over de defensie-industrie die noodzakelijk is bij het ontwikkelen van alle beleidsinitiatieven die rondom de geopolitieke ontwikkelingen zijn opgestart, zoals Taskforce Productiezekerheid, Taskforce Oekraïne, strategie voor opschaling drone-productie en grondstoffenstrategie.
- Het onderzoeksbureau Berenschot heeft de opdracht uitgevoerd.
- In vergelijking met het vorige onderzoek uit 2022 zijn er relevante onderwerpen aan het onderzoek toegevoegd: de groeiverwachtingen, opschalingsmogelijkheden en in welke mate financiering een knelpunt vormt voor de bedrijven binnen de NLDTIB.

Ontvangen BBR

- De totale defensie- en veiligheid gerelateerde omzet van de NLDTIB-bedrijven is sterk gestegen: van € 4,7 miljard in 2021 naar € 7,7 miljard in 2023, een stijging van 62%.
- De Tweede Kamer zal eventueel schriftelijk op dit onderzoek reageren.

Toelichting

- Het onderzoek betreft een enquête en een kleinschalige marktanalyse naar de opbouw en structuur van de NLDTIB zoals is beschreven in de Defensie Industrie Strategie 2018 (DIS) om zo een actueel beeld te verkrijgen hoe deze is opgebouwd.
- Het onderzoek verschaft inzicht in de kerncijfers voor de jaren 2020, 2021 en 2022 om zo eventuele trends te kunnen identificeren.
- U kunt de resultaten van dit onderzoek gebruiken bij het beantwoorden van mondeling en schriftelijke vragen bij onderwerpen die gelieerd zijn aan de financiering van de defensie-industrie en de opschalingsmogelijkheden voor productie van defensiematerieel en dual-use toepassingen.